

Total No. of Printed Pages—4

3 SEM FYUGP MINPHI3

2 0 2 5

(Nov/Dec)

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : MINPHI3

(**Basics of Logic**)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : 1×6=6

Choose the correct answer :

(a) সকলো শব্দই পদ হয় / নহয়।

All words are / are not terms.

(b) ন্যায় অনুমান হৈছে এক প্ৰকাৰৰ নিগমনাত্মক মাধ্যম /
অমাধ্যম অনুমান।

Syllogism is a kind of mediate /
immediate deductive inference.

(c) নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ দুটা বিশেষ আশ্ৰয় বচনৰ পৰা এটা বৈধ
সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব পাৰি / নোৱাৰি।

In categorical syllogism, a valid
conclusion can / cannot be drawn from
two particular premises.

(2)

(d) অবৈজ্ঞানিক আগমনে কাৰ্য-কাৰণ বিধিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে / নকৰে।

Unscientific induction is / is not dependent on law of causation.

(e) 'x' হ'ল এটা বাচনিক পৰিবৰ্ত / ব্যক্তি চলক।

'x' is a propositional variable / an individual variable.

(f) যদি p ব মান সত্য আৰু q ব মান অসত্য হয়, তেন্তে 'p ⊃ q' ব সত্যমূল্য সত্য / অসত্য হ'ব।

If p is true and q is false, then the truth value of 'p ⊃ q' will be true / false.

2. তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4×3=12

Write short notes on any three of the following :

(a) বচনৰ চতুৰ্ভুজীয় শ্ৰেণীবিভাজন

Fourfold scheme of proposition

(b) তৰ্কীয় অবিকারী

Logical constants

(c) অবৈজ্ঞানিক আগমন

Unscientific induction

(d) অমাধ্যম অনুমান

Immediate inference

26P/434

(Continued)

(3)

3. (a) তৰ্কবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া। তৰ্কবিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 2+9=11

Define logic. Discuss the nature of logic.

নাইবা / Or

(b) পদ কাক বোলে? উদাহৰণসহ পদৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 2+9=11

What is term? Discuss different kinds of terms with examples.

4. (a) অনুমানৰ সংজ্ঞা দিয়া। অনুমানৰ প্ৰকৃতি আৰু বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 2+9=11

Define inference. Discuss the nature and characteristics of inference.

নাইবা / Or

(b) নিৰপেক্ষ ন্যায় বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ গঠন সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। নিৰপেক্ষ ন্যায়ৰ যি কোনো পাঁচটা নিয়ম উল্লেখ কৰা। 2+4+5=11

What do you mean by categorical syllogism? Discuss about the structure of categorical syllogism. State any five rules of categorical syllogism.

5. (a) বৈজ্ঞানিক আগমন কাক বোলে? বৈজ্ঞানিক আগমনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What is scientific induction? Explain the characteristics of scientific induction.

26P/434

(Turn Over)

(4)

নাইবা / Or

- (b) প্রকল্প কি? উদাহরণসহ প্রকল্পৰ বিভিন্ন প্রকাৰসমূহ আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is hypothesis? Discuss various kinds of hypothesis with examples.

6. (a) মৌলিক সত্য-ফলনসমূহ কি কি? সত্য-তালিকাসহ তৰ্কবিজ্ঞানৰ মৌলিক সত্য-ফলনসমূহৰ যি কোনো দুটা ব্যাখ্যা কৰা। 2+8=10

What are the basic truth functions? Explain any two basic truth functions of logic with their truth tables.

নাইবা / Or

- (b) প্রতীক বুলিলে কি বুজা? প্রতীকাত্মক তৰ্কবিজ্ঞানত প্রতীক ব্যৱহাৰৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা। 2+8=10

What do you mean by symbol? Discuss the importance of using symbols in symbolic logic.

***